

AJANKOHTAISTA SUOMEKSI

2020-05-02

Programmanus

av Heidi Liekola

Moikka ja tervetuloa kuuntelemaan yläasteikäisille suunnattua UR:n ohjelmaa Ajankohtaista suomeksi. Minä olen Heidi Liekola ja tässä ohjelmassa käsittelemme seuraavia aiheita:

Koronalla vaikutuksia sananvapauteen
Kestävät kulutusvalinnat kiinnostavat
Nuorten kesälomasuunnitelmat menivät uusiksi

Koronalla vaikutuksia sananvapauteen

Toimittajat ilman rajoja -järjestön mukaan koronavirus on uhka lehdistönvapaudelle kautta maailman. Järjestön vuotuisen sananvapausindeksin kärkisijoille sijoittuvat Pohjoismaat, kun taas listan häntäpäätä pitävät autoritaariset valtiot kuten Kiina ja Iran, jotka järjestön mukaan sensuroivat koronavirusuutisiaan. Järjestö muistuttaa, että median rooli on osoittaa epäkohtia myös poikkeusaikoina. Indeksi mittaa muun muassa tiedon vapautta, moniarvoisuutta ja luotettavuutta 180 maassa. Lehdistönvapaus on yksi demokraattisen järjestelmän kulmakivistä ja takaa tiedotusvälineiden toiminnan ilman sensuuria ja painostusta.

sananvapaus
yttrandefrihet
lehdistönvapaus
pressfrihet
autoritaarinen
auktoritär
epäkohta
fel, missförhållande
poikkeusaika
undantagstid
kulmakivi
hörnsten (grund)

Kestävät kulutusvalinnat kiinnostavat

Koronapandemia on pakottanut ihmisiä muuttamaan käytöstään ennennäkemättömällä tavalla. Rajoitukset ja karanteeni ovat tuoneet luovia ratkaisuja arkeen ja kestävämmät kulutusvalinnat kiinnostavat nyt. Ruotsinsuomalaiselle opiskelijalle Wilma Tukoselle kestävä kulutus on osa hänen elämäntapaansa.

Wilma Tukonen

Mä oon kasvanu ylös sillai, että ilmastokysymykset on ollu aina aika tärkeitä meidän perheelle ja mulle. Mä oon itse ottanut semmosia valintoja, että elää niin ilmastoystävällisesti, kun pystyy; syö vegaaniruokaa, välttää lentämistä ja välttää ostamista. Ostaa vaan sen mikä on tarpeellista ja menee junalla, kun pystyy ja puhuu näistä asioista myös. Pienenä ihmisenä pystyy myös vaatii asioita. Pystyy vaatii poliitikoilta asioita ja pystyy vaatii firmoilta myös. Sen huomaa nyt, että isot vaateliikkeet on ruvennut myymään ekotuotteita ja se on siksi, että me ollaan vaadittu myös. Mä luulen, että se silti vaikuttaa jonkin verran.

ennennäkemätön
oförutsedd
rajoitukset
begränsningar
luova ratkaisu
kreativ lösning
kestävä
hållbar
kulutusvalinta
konsumtionsval
elämäntapa
livsstil
ilmastokysymykset
klimatfrågor
välttää
undvika
tarpeellinen
nödvändig
vaatia
kräva

Pandemian aikana lentoliikenteen määrä on vähentynyt rajusti. Nähtäväksi kuitenkin jää miten matkustamme tulevaisuudessa. Lyhyemmät matkat kannattaa Wilma Tukosen mielestä taittaa vaikkapa pyörällä.

Wilma Tukonen

Me ollaan myös ostettu ja hankittu sähköpyörät, että ei aina tarvi autoa käyttää, kun menee kauppaan tai töihin. Ja sitten just se, että ottaa junan silloin kun pystyy. Aiti kun meni Berliiniin, niin hän otti junan sinne koko matkan. Sellaiset asiat, ja just se, että on poliittisesti ollut aktiivinen ja niin.

tulevaisuus
framtiden
taittaa (matkaa)
färdas
sähköpyörä
elcykel
poliittisesti
aktiivinen
politiskt aktiv

Nuorten kesälomasuunnitelmat menivät uusiksi

Koronapandemia vaikuttaa kaikkialla maailmassa kesälomakauteen. Ruotsissa nuorten perinteikäs jalkapalloturnaus Gothia cup on pistetty jäihin ja ruotsinsuomalaisille sunnattu Lintujärven kesäleiri on niin ikään peruttu. Botkyrkan ruotsinsuomalaisen koulun Tim ja Markus tuumivat kesästä näin:

Tim

Ei se niin paljon vaikuta, mutta tulee vähän tylsempi kesäloma. Olla kavereiden kaa täällä Ruotsissa, olla ulkona ja pyöräillä.

Markus

Tulee vähän tylsempää täällä Ruotsissa, ettei pääse minnekään. Se on aina sama asia joka kesä, että menee pelaa lätkää Suomeen mutta nyt ei varmaan pääse.

Ruotsissa Kansanterveysviranomaisen on arvioinut, että kesäloman suunnitteleminen kotimaan kamaralla on nyt realistisinta.

kesälomakausi
semesterperiod
perinteikäs
anrik
pistää jäihin
lägga på is
peruttu
inställt
tuumia
fundera
tylsempi
tråkigare
pelata lätkää
spela ishockey
kansanterveys-
viranomaisen
Folkhälso-
myndighet

Lopuksi suomalaisartisteista koostuvan Toivon kärki -kollektiivin koronatilannetta helpottamaan tekemä hyväntekeväisyyskappale *Uuden edessä*.

Ollaan yhdessä, tai ainakin yhtä sydämessä

Päivien pidentyessä, jonkin uuden edessä

Kevään lehdillä, on tänäkin vuonna elämä

Tämä oli kevätkauden viimeinen Ajankohtaista suomeksi -jakso. Ihanaa kesää ja voikaa hyvin!